No. 19.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

184

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dingsdags, Donderdags en Zaturdags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 3,00; voor de buitensteden *f* 3,50, franco door het geheele Rijk.

Brieven, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 11 AUGUSTUS.

☞ *Van onderscheidene kanten gewordten ons dagelijks klagten wegens de ongeregelde, de slordige bezorging, zelfs wegens het volstrekt wegblijven der Courant. Wij verzekeren onze* abonnés, *dat daarvan de schuld volstrekt niet aan ons moet geweten worden. Nog geen dag, dat niet* aan allen *de afzending bij tijds is geschied. De oorzaak van de ongeregelde, de slordige bezorging en van de geheele terughouding der Courant schijnt dus nergens anders dan bij de respectieve postkantooren gezocht te kunnen worden, waarheen wij onze teregt zich beklagende* abonnés *verwijzen, opdat alle wanordelijkheid te dien aanzien voortaan ophoude.*

AMSTERDAM, 10 Augustus.

Laat de oppositie in de kamer veel te wenschen overig omtrent de ware beginselen van vrijheid; dat gedeelte, wat men ministerieël noemt, niet minder. Dat spreekt overigens van zelf. Het is immers de uitdrukking der behoudende, dat is: ons overheerschende partij. Intusschen, wij zouden bezijden de waarheid gaan, indien wij onder de Protestantsche leden der kamer, hetzij bij de oppositie, hetzij bij de ministerieëlen, hetzij bij hen, die zich hunne stem hebben voorbehouden, zonder zich systematisch aan eene partij te verbinden, niet een enkel man van verdraagzaamheid zouden willen erkennen. Dit zij verre; wij kennen er, die door een regt begrip van constitutioneele vrijheid en gelijkheid, zonder vooringenomenheid, in hunne handelingen worden geleid. Er zullen er meerderen zijn, ongetwijfeld, aan wie de gelegenheid heeft ontbroken, om zich openlijk te vertoonen. Maar het verdient opmerking, en de Katholijken zullen wel doen, zulks niet uit het oog te verliezen, dat vooral de oppositie-leden zich hebben onderscheiden met zich tegen hen in de weer te stellen.

Gaan wij over van de vertegenwoordiging tot de pers, dan vinden wij het omgekeerde. De meeste oppositiebladen hebben zich bijna altijd doen kennen door de loyaalste beginselen; terwijl integendeel de regeringsbladen geheel en gansch doortrokken zijn van een' vijandelijken geest tegen de Katholijken.

Wij spreken niet van het *Handelsblad*. Het zou ook moeijelijk te bepalen zijn, onder welke partij hetzelve moet worden geplaatst. Het behoort onder die bladen, welker opiniën te koop zijn. Het is dan ook heel natuurlijk, dat het nu vóór, dan tegen de regering, en naar gelang der omstandigheden, nu vrijzinnig voor, dan onverdragelijk hatelijk is tegen de Katholijken. Als het blad, dat zegt den Amsterdamschen handel te vertegenwoordigen, het van zich kan verkrijgen, tegen de belangen van dien handel te schrijven ten voordeele van dien van België, dan behoeft niemand zich te verwonderen, dat ook de Katholijken er wel eens tegen loopen, zoodra zulks aan het blad voordeelig zijn kan.

Maar komen wij aan de wezenlijke oppositiebladen, de *Nieuwe Rotterdamsche*, de *Arnhemsche*, de *Vlissingsche* en de *Kamper Courant*, dan achten wij ons verpligt, openlijk te betuigen, dat wij daarin meestentijds schrijvers aantreffen, bezield met een ruim en waar gevoel van vrijheid. Mogt er soms in hunne nummers iets voorkomen, dat afwijkt van hunne gewone verdraagzaamheid, het zal gewoonlijk onder de ingezonden stukken zijn. De artikelen *de fond* dragen zelden sporen van zulken geest, integendeel, zij onderscheiden zich doorgaans door onbevooroordeelde vrijgevigheid.

Het is niet zoo met de ministerieële bladen geweest, ofschoon zij sinds eenigen tijd een beteren weg zijn ingeslagen. De regeringsbladen hebben het er altijd op toegelegd, om al wat den Katholijken leed kon aandoen, met een zeker welbehagen, wijd en breed in hunne kolommen op te nemen. Zelfs de *Staats-Courant*, die hoegenaamd geene kleur draagt, vond er een zekere wellust in, zich te baden in de *Chronique scandaleuse*, die hij uit de modderpoelen van Europa opdelfde, gelijk het *Journal de la Haye* zich *f* 25,000 uit 's lands schatkist liet betalen, om de belangen van Nederland tegen het buitenland te verdedigen, maar die inderdaad bezigde, om uit het buitenland ten onzent in te voeren de schandelijkste romans, welke den goede zeden en aan de katholijke begrippen den kaakslag der bespotting toebragten. Wij spreken niet over de provinciale en stedelijke bladen; de meesten hunner zijn zoo brutaal eenzijdig, dat er het eind aan verloren is. Maar zij oefenen te weinig invloed, om er zich over te bekommeren.

Er heeft zich overigens sinds een paar jaren een verschijnsel vertoond, dat onze opmerkzaamheid niet ontgaan mag. Er hebben zich namelijk vrijzinnige schriften opgedaan, met een tegen de Katholijken vijandig gerigte strekking. De *Gids*, die tot den vooruitgang behoort, onthield zich vroeger van godsdienstige kwestiën; thans neemt hij gaarne de gelegenheid te baat, om zijne pen tegen de ultramontanen te scherpen. De *Wespen* werpen hun allerverfoeijelijkst gif bij ieder nummer, met iedere maand toenemende vijandelijkheid, tegen de Katholijken uit. Beide tijdschriften staan onder den invloed van mannen, die der oppositie in Nederland zijn toegedaan. Wij weten niet, dat tot dusverre daarop de aandacht is gevestigd. En toch, de zaak is gewigtig en verraadt een doel van veruitziende gevolgen.

Eindelijk de *Asmodée*, een weekblad van de uiterste oppositie, beweert den Katholijken gunstig te zijn, maar de Jesuiten te bestrijden, dat is, alsof wij zeiden, wij zijn voor de vrijheid van de drukpers, uitgezonderd voor de *Asmodée*. Men vergeve ons de vergelijking. Gelijk *Asmodée* een deel van de pers uitmaakt, zoo zijn de Jesuiten een gedeelte der Katholijken, dat door deze zeer geacht wordt. Waar blijft men met de vrijheid, zoodra de regering het regt heeft die, bij exceptionneele wetten voor een gedeelte der bevolking te vernietigen? Als zij geregtigd wordt om de *Asmodée* te onderdrukken, welk blad is dan veilig? Als zij gemagtigd wordt de Jesuiten te vervolgen, welk Katholijk is dan verzekerd van zijne vrijheid? Te meer, omdat men hier te lande, — *Asmodée* zelf geeft er het bewijs van in zijne polemiek met één onzer inzenders — den Katholijk met den naam van Jesuit bestempelt, zoodra men met hem in geschil geraakt. Het is dus duidelijk, dat *Asmodée* eenen weg ingaat, welke hem zal afleiden van de vrijgevige baan, waarop hij voorgeeft, zich te bewegen. De exceptionneele wetten zijn altijd de struikelblokken geweest, waarover de vrijheid gevallen is. Het verschilt veel, dat wij doorgaans de opinie van *Asmodée* zouden deelen; maar wij erkennen gaarne in den schrijver vaak meer doorzigt, dan wij gewoonlijk elders ontmoeten. Wij zijn daarom zeker, dat hij bij eenig nadenken terug zal komen van een beginsel, dat hem ten eenemale dreigt te verwijderen van het ruim en waar begrip van vrijheid

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 Augustus.

De zijdelingsche aanval van de *Haarl. Courant* tegen de onafhankelijkheid en vrijheid van kerkelijk gezag en openbaar onderwijs in België, verdient wel eene kleine aanstipping. Alzoo drukt zij zich in haar No. van Donderdag ll. uit: »Het blijft niet onopgemerkt, dat de bladen, die dezer dagen zoo heftig hebben gestreden voor de algeheele onafkankelijkheid en vrijheid van kerkelijk gezag en openbaar onderwijs, zich hebben gewacht van, even als wel voorheen, de orde van zaken, zoo als die thans in dit opzigt in België bestaat, als wenschelijk voor te dragen." — Het had ook wel door de *Haarl. Courant* niet onopgemerkt mogen gebleven zijn, dat die bladen evenmin gesproken hebben van de wrange vruchten, welke een de vrijheid der huisvaders belemmerend onderwijs-monopolie hier te lande heeft voortgebragt. Maar eigenlijk had zij het een en het ander wel onopgemerkt mogen gelaten hebben. De bedoelde fransche bladen toch bespraken het beginsel van vrijheid, in den ruimsten zin des woords — en mogten het vrij aan de *Haarl. Courant* overlaten, zich in eenzijdige beschouwingen van prullige détails te gaan verdrinken.

Wij vernemen, dat tot Aartspriester van Holland, Zeeland en West-Vriesland, benoemd is de Hoog Eerw. Heer E. S. van der Haagen, Pastoor te Soeterwoude.

— De *Staats-Courant* van Zaturdag ll. deelt mede de vertaling van het onlangs tusschen Nederland en België gesloten verdrag van handel en scheepvaart, dat den 6 dezer aan de Belgische Kamer van vertegenwoordigers is medegedeeld. Wegens den grooten omvang van dat staatstuk zijn wij verpligt, ons tot de vermelding van het feit te bepalen.

'sGRAVENHAGE, den 9den Augustus. Zijne Majesteit de Koning is den 5den dezer met het stoomjagt de Leeuw te Koblenz aangekomen. Nog denzelfden dag is Zijne Majesteit uit Koblenz vertrokken, om zich over land naar Luxemburg te begeven.

— 10 Aug. Men verzekert, dat H. M. onze geliefde koningin tegen het einde der maand met prins Alexander een reisje zal doen naar Italië. De prins zal Rome en andere steden van opper-Italië bezoeken. De koning zal ter zelfder tijd naar Silezië vertrekken, en de koningin een eindweegs vergezellen.

DOCKUM, 7 Augustus. Het *Handelsblad* van 6 Augustus bevat een berigt uit Leeuwarden van 3 Augustus, waarin, onder anderen voorkomt, dat er zondag in de nabijheid van Dockum 4 ossen en verscheidene koebeesten zouden doodgebleven zijn door de hitte; *dat is weêr eene onwaarheid*, welke men gerust kan tegenspreken, daar zulks bij niemand bekend is.

EEMNES, 9 Aug. Schoon het reeds een veertien dagen geleden is, meen ik u en den lezers van uw blad echter geen ondienst te doen, met u eenige mededeeling te doen geworden, betreffende de ontvangst, welke onze geachte pastoor, de Z. Eerw. Hr. de Beer, daartoe waardiglijk door zijne gemeentenaren ondersteund, den hoogvereerenden bisschop van Canea, Mgr. Grooff had toebereid. Zijne Hoogw., welke bij den Wel Ed. Heer B. J. Rothuys, op Vredenhof gelogeerd was, deed Zaturdag pastoor de Beer weten, dat hij voornemens was, zijn ouden studie-vriend den volgenden morgen een bezoek te brengen, bij welke gelegenheid Mgr. te Eemnes wenschte te officiëren. Er schoot dan niet veel tijd over tot het maken van toebereidselen. Intusschen maakten veertien ingezetenen van Eemnes het plan als eene eerewacht Mgr. aan de grenzen der gemeente af te wachten; vlugge handen beijverden zich, het woonhuis van den pastoor een feestelijk aanzien te geven, maar de tijd liet niet toe, alles zoodanig in te rigten, als overeenkwam met de waardigheid van den uitstekenden Kerkvoogd. Wat daaraan echter mogt ontbreken, dat zou men door betuigingen van eerbied en liefde aanvullen; in die gedachte reikhalsde men naar het aanbreken van den dag. De dag was aangebroken; de eerewacht bevond zich op haren post; Mgr. naderde en zij omgaven eerbiedig- lijk het rijtuig van zijne Hoogw. die zijnen weg naar het

kerkgebouw, vervolgde midden door twee onafzienbaar lange rijen geloovigen, welke van den dijk tot aan de kerk (circa ¼ uurs gaans) geknield lagen, en om zijnen zegen vroegen. Aan het kerkgebouw gekomen, heette de waardige pastoor Zijne Hoogw. welkom, terwijl het vrolijk klokgeklep zich deed hooren; eenige meisjes strooiden bloemen voor Hem uit op zijnen weg naar de kerk, welke Zijne Hoogw. nu binnentrad, waarop door Hem het H. Misoffer werd opgedragen, en de gemeente op aandoenlijke wijze toegesproken, en tot volharding op den weg der godsvrucht en deugd door Zijne Hoogw. werd aangespoord. Na den afloop der kerkelijke plegtigheid keerde Zijne Hoogw. vergezeld van den pastoor en begeleid door dezelfde eerewacht naar Vredenhof terug.

Woensdag daarop was het andermaal een vreugdedag voor ons. Op uitnoodiging van den Pastoor, bezocht Mgr. het instituut voor blinden alhier, dat zoo veel aan de zorgen van onzen braven herder verschuldigd is. Ik zou te uitvoerig worden, indien ik u al de bijzonderheden van dat bezoek mededeelde. Genoeg, dat Mgr. innig getroffen was door de eerbiedige en liefdevolle hulde, welke hem die ongelukkige, maar hier teer verzorgde kinderen toebragten, en dat de arme kleinen den goeden God danken voor het geluk, dat hun wedervoer van door zulk een man gezegend en tot braafheid en pligtbetrachting aangespoord te worden.

's HERTOGENBOSCH, 9 Augustus. Betreffende de heerschende weersgesteldheid is welligt het volgende niet onbelangrijk:

Het water, behoeven wij niet te zeggen, is overal zeer laag, het stond hier den 7 op 137 onder 0.

De hitte is zoo drukkend, dat de thermometer alhier, op Donderdag den 6 Augustus, des avonds ten 7½ ure, 92° F. teekende. Vrijdag den 7 stond hij des morgens ten 7 ure op 6°, ten 10 ure op 8°, ten 12 ure op 9°, en des namiddags ten 4 ure op 11° hitte.

Deze hitte is bijna het tegenovergestelde van hetgeen de thermometer op den huize Zwanenburg, halfweg Haarlem en Amsterdam, in den winter van 1740 teekende, daar deze toen, volgens hetgeen ons door eene vriendelijke hand is berigt, op 2° beneden 0 stond; en in de jaren 1795 op 1° boven 0, in 1798 op 1½ beneden 0, en in 1810 op 0 is gezien, terwijl diezelfde thermometer den 23 Januarij 1823, des morgens kwart voor 8 uren, in den buitengewonen stand van 4° beneden 0 (schaal van Fahrenheit) werd waargenomen, hetwelk overeenkwam met hetgeen van elders was gemeld.

GESTEL, 5 Augustus. Maandag den 3den dezer hadden de ingezetenen van Gestel en Blaarthem het genoegen zijne Doorluchtige Hoogwaardigheid Monseigneur den Bisschop van Emaus in hun midden te ontvangen. Den volgenden morgen had de indrukwekkende plegtigheid der kerkwijding plaats, en heden zagen zij hunnen beminden kerkvoogd in het schoone aan God toegewijde Huis, welk sedert 1833 geheel nieuw is gebouwd, eene plegtige pontificale Mis opdragen. Alles is in de beste orde tot stichting der ingezetenen afgeloopen, wier harten zich dankend ten Hemel verheffen voor die gunsten aan hen bewezen, welke hunne ouders in eeuwen niet genoten hadden. Heden omtrent ten 5 ure verliet de Hoogwaardige Bisschop onze plaats, zigtbaar getroffen door de menigvuldige blijken van eerbied en liefde, welke de Katholijken van alle standen en jaren hunnen waardigen Opperherder betoonden, wiens aangenaam en vereerend bezoek en heilige ambtsverrigting niet alleen door bejaarden, maar ook door de kinderen dezer gemeente langen tijd met blijdschap zal herdacht worden.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Augustus. Gisteren is in de Kamer der Pairs bijeengekomen om kennis te nemen van de koninklijke ordonnantie dd. 29 Julij ll. waarbij zij, krachtens de artikelen 22 en 28 van het charter, tot een geregtshof wordt geconstitueerd, en om wijders, naar bevind van zaken, eene beslissing te nemen opzigtens de aangelegenheid, waarop die ordonnancie betrekking heeft.

Het hof heeft alzoo zitting genomen, en zich na afloop eener openbare zitting met gesloten deuren vereenigd onder het voorzitterschap van den kanselier, ten einde te beraadslagen over de koninklijke ordonnancie, welke aan hetzelve is medegedeeld.

De Heer Hebert, procureur-generaal, bijgestaan door den advokaat-generaal Bresson, door diezelfde ordonnancie benoemd, werden binnengeleid.

Na den eisch van den procureur-generaal gehoord te hebben, heeft het hof zich tot raadkamer vergaderd.

Na hoofdelijke optelling is gebleken, dat er 131 Pairs tegenwoordig waren.

Vervolgens heeft het hof het besluit genomen, waarbij betreffende de onderhoorige zaak regtsingang is verleend.

— De nieuwe kamer van afgevaardigden telt op dit oogenblik 110 nieuwe leden; 82 behooren tot de behoudende partij, waarvan 34 benoemd zijn ter vervanging van aftredende leden dierzelfde partij en 48 in plaats van leden der oppositie; 28 leden behooren tot de oppositie, waarvan 9 benoemd zijn in vervanging van aftredende afgevaardigden dier zelfde partij, en 19 in plaats van leden tot de behoudende partij behoorende. De behoudende partij telt *eene* dubbele verkiezing en de oppositie *vier*. De behoudende partij wint 49 benoemingen en verliest er 23. Het laatste resultaat geeft de behoudende partij, behalve de vroegere meerderheid, 29 benoemingen meer dan de partij der oppositie.

— Zes Missionarissen van het Seminarie der vreemde missien te Parijs, zijn ll. Zaturdag 1 Aug. naar Hâvre vertrokken, alwaar zij zich naar de drie apostolische vicariaten van Indië zullen inschepen.

LISSABON, 1 Aug. Nauwelijks is Portugal aan het gevaar eens jammervollen burgerkrijgs ontkomen, of het ziet zich door een nog verschrikkelijker geessel, door den hongersnood bedreigd. De oogst van granen, olijven en aardappelen, is in de meeste provinciën zeer ongunstig uitgevallen, en de prijzen der levensmiddelen stijgen dagelijks op eene schrikbarende wijze. De vergadering der Cortes, die, zoo als men zeide, in de maand September e. k. moest plaats hebben, is tot den 1 December uitgesteld.

Men gelooft niet, dat de markies Salhanda, die met de laatste paketboot te Lissabon was aangekomen, er in zal toestemmen, om de ambtsbetrekking aan te nemen, die hem in het nieuwe Kabinet is aangeboden.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Augustus De kamer der gemeenten heeft ll. Donderdag, met eene meerderheid van 79 tegen 10 stemmen de tweede lezing van den bill goedgekeurd, die reeds door de kamer der Lords aangenomen is, en de vernietiging der oude strafwetten tegen de Joden, de Katholijken en de dissenters ten doel heeft. Vervolgens heeft de kamer in algemeen comité de voordragt van wet op de suikers aangenomen; het deswege uitgebragt rapport moet in de zitting van Vrijdag aangeboden zijn geworden, en men twijfelt niet of het is zonder belangrijke tegenkanting aangenomen.

— In de vergadering van de repeal-vereeniging, ll. Maandag in Conciliation-Hall gehouden, heeft de heer O'Connell lang uitgeweid over de scheuring, die tusschen de beide fractiën der repealers is ontstaan. De heer O'Connell heeft zijn innig leedwezen betuigd over het verlies van den heer Smith O'Brien, en is zoo ver gegaan van hem uit te noodigen, in den schoot der vereeniging terug te keeren, doch onder voorwaarde, dat hij afstand zou doen van zijne leer, dat de aanwending van physieke kracht voor Ierland's heil noodzakelijk is. De bevrijder heeft vervolgens het Kabinet zijnen dank betuigd wegens deszelfs goede gezindheid voor Ierland, en voegde er bij, dat de lieden der nationale partij al het mogelijke moesten doen, om die genegenheid te helpen bevorderen, en de verwezenlijking daarvan door eene opregte medewerking gemakkelijk te maken. Geene meldenswaardige gebeurtenissen hebben deze vergadering gekenmerkt. De woorden van den heer O'Connell zijn door niemand wederlegd, en men heeft daarop voorlezing gedaan van onderscheidene adressen, waarvan de onderteekenaars het onbepaaldst vertrouwen in den heer O'Connell aan den dag legden. Overigens was de zitting zeer levendig. De heer O'Connell heeft mede eene motie ondersteund, strekkende, om de repealers te bewegen, geheel afstand te doen van het dagblad *the Nation*.

— Een dagblad van Londen zegt, dat prins Lodewijk Bonaparte besloten heeft, aan de regtbank de vernietiging van het testament zijns vaders te verzoeken, daar deze tot zijn universelen erfgenaam heeft benoemd een jong mensch, die aan de familie Bonaparte vreemd is.

— Gisteren heeft men met de O. I. stoomboot *Clyde*, tijdingen uit Mexico ontvangen tot den 2 Julij, volgens welke de toestand dier ongelukkige republiek dagelijks al bedroevender wordt. Californië heeft zich, zoo men wil, ten gevolge van de heimelijke kuiperijen der Vereenigde Staten, onafhankelijk verklaard, en is reeds, naar hetgeen men verzekert, door het amerikaansch gouvernement als een afzonderlijk gemeenebest erkend, hetgeen echter niet beletten zal, dat de oorlogschepen der Vereenigde Staten een of twee havens der nieuwe republiek zullen bezetten, zoo als zij daartoe reeds order gekregen hebben.

De departementen Durango en Chihuahua zijn in openlijken opstand gekomen tegen het gouvernement en willen, onder bescherming der Vereenigde Staten, eene afzonderlijke republiek vormen, die den naam van gemeenebest van Rio-Granda zal aannemen.

Men zeide bij het vertrek van de *Clyde*, dat de amerikaansche troepen St. Jan d'Ulloa den 10 zouden aantasten. Reeds was Vera-Cruz den 30 Junij in staat van beleg verklaard, en maakten eene menigte handelaren en andere inwoners zich tot hun vertrek gereed.

Het escader der Vereenigde Staten, hetwelk voor Vera-Cruz vereenigd was, bestond uit 3 fregatten, 2 korvetten, 1 brik en 2 stoombooten.

DUITSCHLAND.

BERLIJN, 7 Augustus. Volgens berigten uit W
falen ontvangen, is het conflict over de lagere scho
onlangs door middel van een concordaat, tusschen het g
telijk gezag en de burgerlijke magt beslist en ten e
gebragt. Men heeft bepaald, dat het gouverneme
alvorens een onderwijzer te benoemen, de toestemm
van het bisschoppelijk gezag zou moeten vragen; na
kregen toestemming, zou de regering zijnen kandidaat
noemen en bevestigen, waarna de Bisschop hem,
zoo veel het godsdienstig onderwijs betreft, de k
nieke instellingen zou mededeelen. Bovendien heeft
kerkelijk gezag zich uitdrukkelijk voorbehouden, dat
onderwijzers en onderwijzeressen, die gedurende het c
flict door hetzelve benoemd, doch door het gouve
ment met geweld van hunne scholen verwijderd z
er zouden worden hersteld en dat men die onderwijz
welke uit een beginsel van naauwgezetheid van gew
die posten van het gouvernement grootmoedig van de h
gewezen hadden, op geenerlei wijze zou bemoeijelijk
Ook verneemt men met niet minder genoegen, dat
klein seminarie, door den bisschop van Paderborn
sticht, binnen kort zal geopend worden, en dat
directeur daarvan reeds is benoemd. Het is namelijk
kapellaan Wiemann, een priester wiens ijver en ku
algemeen is erkend.

— Het schijnt, dat Czersky, na vele vruchtelooze
gingen, thans op het punt is van te Schneidemühl e
vergadering te zullen beleggen welke hij met den gr
schen naam van *Algemeene Synode* bestempelt, en waa
het *anathema* over de secte van Ronge plegtig zal w
den uitgesproken. Alle predikanten der Czerkiaans
geloofsbelijdenis zullen daarbij tegenwoordig moeten zi
het zal waarschijnlijk niet veel moeite kosten, dit aa
op de vingers op te tellen.

— Een particulier schrijver van de oevers van den R
medegedeeld door de *Augsb. Post-Zeitung*, aangaa
de concessie tot de oprigting van een Katholijk dagb
in de Rijn-Provincien, waarvan wij in ons nommer
den 6 Augustus melding maakten, toont ten dui
lijkste aan, dat het Pruissisch gouvernement, ofsch
het zich nog niet openlijk deswege wil verklaren,
gint in te zien, dat het tijdstip dáár is, waarop het
hulp der katholijke volksmassa's zal noodig hebben
den vijand binnen zijne eigene grenzen te bestrijde
die, in zoo weinige jaren, zulk eene ontzettende m
verworven heeft. Men verzekert bovendien, dat
Prins von Metternich, in eenen vertrouwelijken b
aan den Koning, de bijzondere aandacht van Z.
gevestigd heeft op de schadelijke gevolgen, welke
scherpe en hartstogtelijke taal van een door zijn gouv
nement bezoldigd dagblad, de *Rhein. Beobacht*
noodwendig moest na zich slepen; daar dit blad e
allervinnigsten strijd voert tegen de godsdienst ee
bevolking, die bijna uitsluitend katholijk is. Ingevolge
waarschuwingen van dien staatsman heeft de Koning
ook eindelijk besloten, de uitgave van den *Beobach*
te doen staken en die door een katholijk dagblad
doen vervangen. Echter maakt eene ergerlijke omsta
digheid voorzeker een ongunstigen indruk op de g
moederen en boezemt groot mistrouwen in, dat namelij
zooals vrij openlijk verhaald wordt, de geheimraad Bru
gemann, onlangs van Berlijn gekomen, in last z
hebben, het beheer van het nieuwe dagblad te orga
seren en op de redactie een zekeren invloed uit
oefenen.

— Berigten uit Keulen van den 5 Augustus maken m
ding van eene volks-opschudding, welke aldaar bij g
legenheid der St. Maarten-kermis heeft plaats gehad, z
men zegt, ten gevolge van een verbod der policie
waarbij het afsteken van klein vuurwerk aan de inwon
werd ontzegd. De gewapende magt is tusschen bei
gekomen en moet zich jegens weerlooze burgers allerl
geweld veroorloofd hebben. Vijf burgers zijn, zegt me
gedood, en een 20tal hunner is gekwetst. Het vo
heeft een gendarme en eenige soldaten met steenworp
gedood. De kommandant Van der Lundt en de burge
meester hebben des avonds eene proclamatie doen afko
digen om de burgerij tot rust aan te manen. De no
belen der stad, ondersteund door zes compagniën burge
hebben daartoe krachtdadig medegewerkt. Vier uitg
zonderd, zijn alle gearresteerden den volgenden dag i
vrijheid gesteld.

WEENEN, 30 Julij. Brieven van Koenigswarth me
den, dat de Koning van Pruissen, na de Koningin na
de baden van Ischl begeleid te hebben, op het kaste
van den Prins von Metternich is aangekomen, alwaar h
zich niet langer heeft opgehouden dan om het middag
maal te gebruiken. Z. M. is weder onmiddellijk na
Berlijn vertrokken.

Het oprigten van een klein seminarie te Fribu
in Bresgau, heeft, ofschoon er niet den minsten onde
stand van de zijde van den Staat gevraagd wordt, in
beide Kamers van het Groothertogdom Baden eene h
vige tegenkanting ontmoet. In de Tweede Kamer hee

de afgevaardigde Bissing, met de aan zekere liberalen eigene tegenstrijdigheid, dergelijke inrigtingen hinderlijk verklaard aan den *vooruitgang der verlichting*. Het is alzoo in naam der *verlichting*, dat men zich moeite geeft om eenige arme kinderen, uit behoeftige ouders geboren, verstoken te houden van het godsdienstig onderrigt, dat hen van hunne vroegste jeugd tot het bekleeden der priesterlijke waardigheid moet voorbereiden. Men geeft voor, de katholijke godsdienst te *tolereren*, (ofschoon zij, naar het aantal harer belijders te rekenen, in het groothertogdom als heerschend moest beschouwd worden), doch men ontziet zich niet, geen de minste acht te slaan op de kerkelijke tucht en inzonderheid op de bepalingen van het concilie van Trente, dat de oprigting van kleine seminariën zoo uitdrukkelijk aanbeveelt. In de Eerste Kamer is men zoo ver gegaan van te beweren, in strijd met het voorstel van den baron von Andlau, dat het, voor alles, noodzakelijk ware geweest, zich deswege van de goedkeuring der Verbondene Staten te verzekeren, alsof het groothertogdom niet vrij te beschikken had over alle bijzonderheden van zijn binnenlandsch bestuur; alsof een andere staat het regt kon hebben van tusschenbeide te treden bij maatregelen, die noodzakelijk werden geacht, ter vermijding der groote onheilen, die uit den behoeftigen toestand der priesters ontstaat.

Ten gevolge der vinnige discussien over dit onderwerp, welke onophoudelijk de Tweede Kamer van Baden in beweging brengt, heeft de staatsraad Nebenius, het hoofd van het ministerie aan den groothertog zijn ontslag ingediend. Hij had aan de kamer verklaard, dat, indien zij zijn bestuur wilde verijdelen, zij niets beter te doen had, dan met hare aanvallen voort te gaan. De Kamer is er mede voortgegaan, en de minister is afgetreden. Maar de groothertog heeft uitdrukkelijk geweigerd, zijne demissie aan te nemen, zoodat hieruit thans eene worsteling tusschen de kamer en de kroon is ontstaan. Bij zulke ernstige omstandigheden heeft de regterzijde der kamer gemeend niet te moeten opkomen. Noch die zijde, noch eenig lid van het ministerie, is in de zitting van 30 Julij verschenen, voor welke op nieuw een ergerlijk tooneel was voorbereid. Men had ten dien einde alle wargeesten der hoofdstad en naburige steden bijeengeroepen, om in de tribunes zitting te nemen. Al die lieden, alsmede al de leden der linkerzijde, trokken beschaamd over hunne teleurstelling af. Indien de groothertog van Baden zich met de daad overtuigd houdt van de onmogelijke overeenstemming van de kamer en zijn ministerie, en hij zijn kabinet met kracht wil in stand houden, dan zal hem niet anders overschieten, dan de kamer te ontbinden. Indien het gouvernement meer verstand zal aan den dag leggen, dan het bij de jongste verkiezingen getoond heeft te bezitten, en het zijn invloed bij die der Katholijken voegt, dan zal het middel gelukken; zoo niet, dan zal het vruchtelooze pogingen hebben aangewend.

De Duitsche dagbladen behelzen een groot aantal demonstratiën, met betrekking tot den tegenstand, dien de open brief des Konings van Denemarken in de hertogdommen Sleeswijk en Holstein heeft verwekt. Van alle zijden worden adressen tegen het manifest goed gestemd, en in alle vereenigingen, in de schouwburgen, in de concerten, eischt het publiek luide, dat de Duitsche vaderlandsche liederen gezongen worden, of heft die zelf met geestdrift aan. Die wijze van oppositie is, zoo als men weet, geheel en al Duitsch, en het is opmerkelijk, dat de muzijk in alle volksbewegingen ter linkerzijde van den Rijn geene groote hoofdrol speelt.

Het Deensch gouvernement begint zich over die gisting te verontrusten, en heeft aan de plaatselijke besturen in Sleeswijk en Holstein last gegeven, om alle openbare gesprekken over het manifest, en alle bijeenkomsten, eene politieke strekking hebbende, te beletten.

Bovendien komt die tegenkanting niet uitsluitend van de inwoners van het hertogdom, de agnaten van Augustemburg en Glucksburg protesteren evenzoo tegen de bepalingen van het manifest, en met hen de hertog van Oldenburg. De Duitsche bondsvergadering zal over deze Europesche staatskwestie welligt reeds binnen kort haar gevoelen uitbrengen, vermits men verneemt, dat de president der bondsvergadering, de graaf Munich-Bellinghausen, na eene zamenkomst met den prins v. Mitterwich op het kasteel Königswarth, naar Frankfort is teruggekeerd.

Ook te Berlijn, in de hooge kringen, is deze aangelegenheid het onderwerp van alle gesprekken. De belanghebbende vorstelijke agnaten hebben aldaar al het mogelijke aangewend, om den Koning van Pruissen voor hun belang te winnen, en zijnen invloed in te roepen inzonderheid jegens Rusland, die zeer zeker in deze zaak de hand gehad heeft.

AARGAU, 3 Aug. Het gouvernement zet zijn vernielingswerk voort: men hoort niets meer in de kloosters dan het gehak van verwoestende bijlen, het gekraak der instortende muren, en den val der puinhoopen, die van alle zijden al hooger en hooger worden. De sloopers voegen de ontheiliging bij hunne woeste vernielingzucht: terwijl men te Wettingen de fraaije schilderstukken *in fresco*, de geschiedenis der abdij voorstellende, met gemeene kalk bestreek, werden de graven van de geestelijken van Muri geschonden. Overigens doorgrondt men genoegzaam de bedoelingen van het gouvernement van Aargau, hetwelk zich van zijne prooi verzekert, door de wederoprigting der kloosters onmogelijk te maken.

(Union Suisse.)

— Het centraal comité van het Bernsch volksgenootschap heeft dezer dagen aan alle kanton-sectiën eene openbare aankondiging gedaan, waarin gezegd wordt, dat, daar de constitutionnele hervorming in het kanton Bern gelukkig tot stand gekomen is, het oogenblik thans daar is, om de enge grenzen van dat kanton te overschrijden, en op het eedgenootschappelijk grondgebied over te gaan, om aldaar dienzelfden omkeer van zaken te weeg te brengen. »Het heil des Zwitserschen volks moet van beneden komen," zeggen de stellers van dat manifest; »van boven is er niets te hopen!"

— De kantons Lucern, Schweitz en Wallis, hebben zich getroost, hunne troepen naar het exercitiekamp van Thoune te zenden, echter met aanwijzing van eene reisroute, waarop zij de plaatsen zullen vermijden, alwaar zij eenig gevaar zouden loopen van op hunnen doortogt bemoeijelijkt te worden.

— Volgens berigten uit onderscheidene kantons doet de aanhoudende hitte het altoosdurend ijs op de toppen der bergen smelten. Zelfs is de top van den Montblanc geheel van sneeuw ontbloot en vertoont niets dan eene kale rotsspits. Dien ten gevolge zijn de meeste rivieren buiten hare oevers getreden, onder anderen de Rhône, welker overstroomingen in het kanton Wallis groote verwoestingen hebben aangerigt.

ITALIE.

ROME, 28 Julij. De bekende zamenzweerders Renzi en Galletti zijn door Z. H. ontvangen. Galletti is den Paus te voet gevallen in zulk eene hevige ontroering, dat hij geen woord kon uiten. Men wil, dat hij den H. Vader eene memorie heeft overhandigd, handelende over het beheer van den Kerkelijke Staat. Vol bewondering van 's Pausen edelmoedigheid is hij naar Bologna vertrokken. Het meerendeel der staatkundige gevangenen hebben zich niet vergenoegd, de hun voorgelegde verklaring, onder verpanding van hun eerewoord, te onderteekenen, zij hebben aan de daarin voorkomende formule uit eigene beweging volzinnen bij gevoegd. Er zijn er, die geschreven hebben: »*Ik zweer bij mijn hoofd en bij dat mijner kinderen, dat ik tot aan mijn dood getrouw zal zijn aan Pius IX!*" Anderen schreven: »*Ik zweer, dat ik mijn bloed voor Pius IX zal storten!*" enz. In het kort, de schoonste, de edelste, de troostrijkste verzoening heeft plaats gegrepen tusschen het pausschap en hen, die weleer de grootste afkeerigheid daarvan gevoelden. Ziedaar de vruchten van die grootsche daad, de amnistie, welke in de Italiaansche taal door de woorden *il Pardono*, de vergiffenis, op zoo bevallige wijze wordt uitgedrukt.

ROME, 2 Augustus. De benoeming van Z. Em. de Cardinaal Gizzi tot secretaris van staat van den H. Stoel, zoowel voor buitenlandsche als binnenlandsche zaken, is thans officieel. Deze beide takken van bestuur zullen onder oppertoezigt van Z. Em. door de Monsignores Santucci en Cavella worden waargenomen. De Cardinaal Gizzi is gisteren in zijne nieuwe waardigheid bevestigd.

—Volgens de *Augsb. Zeit.* heeft Z. Em., voor zijne benoeming een onderhoud van eenige uren met Z. H. gehad. Een aantal jonge lieden wilde des avonds van den 1 Aug. aan Z. Em. eene serenade met fakkellicht brengen, doch op verzoek van den Prelaat hebben zij van hun voornemen afgezien. Hetzelfde dagblad voegt er bij, dat Z. Em. eenigzins ongesteld is.

Berigten uit Livorno melden dat onmiddelijk na den dood van den Graaf van St. Leu, een afdruksel van het gelaat des achtenswaardigen grijsaards genomen is; waarna eene buste is gegoten, welke, als een laatst en dierbaar aandenken, naar zijn zoon zal gezonden worden.

Vervolgens is het lijk gebalsemd, en voorloopig in de Kerk van St. Catharina nedergezet, in afwachting dat het naar Frankrijk zal kunnen worden overgevoerd. De Oud-Koning van Holland, heeft in zijn testament het verlangen te kennen gegeven van te St. Leu, bij zijnen oudsten zoon en zijnen vader te worden bijgezet.

BELGIE.

BRUSSEL, 8 Augustus. Bij koninklijk besluit dd. 3 dezer maand is de Prins de Chimay, lid van de kamer der vertegenwoordigers, als buitengewoon gezant, met eene tijdelijke en speciale zending bij den H. Stoel en het hof van Toskanen belast.

— De kamer der vertegenwoordigers heeft zich gisteren in afdeelingen vereenigd, om het tractaat met Nederland te onderzoeken en heeft daarop de centrale sectie met die zorg belast, bestaande uit de heren: de Brouckere, Rogier, Delehaye, Veydt, Troye, Goblet en Liedts in zijne hoedanigheid als President.

»Deze namen," zegt de *Precurseur* »boezemen ons alle vertrouwen in, en wij koesteren de overtuiging, dat het tractaat met al die zorg zal onderzocht worden, die het vereischt."

— Het rapport der centrale sectie over het tractaat, zal waarschijnlijk aanstaanden Dingsdag aan de Kamer worden medegedeeld. Men twijfelt niet, of de stemming zal algemeen ten voordeele van het tractaat uitvallen, daar dit belangrijke stuk, eenige weinige plaatsen uitgezonderd, wier belangen daarbij onmiddellijk op het spel staan, bij de geheele bevolking met de meeste tevredenheid is ontvangen.

STADSNIEUWS.

BURGERLIJKE STAND.

Van den 3den tot den 8sten Augustus 1846 zijn ingeschreven:

Voltrokken huwelijken 70, geborenen 134, overledenen 188. Levenloos aangegeven zonen 2. Dito dochters 4. Elders overleden en alhier ingeschreven 2.

Totaal sedert primo Januarij 1846. Gehuwde paren 1253. Geborenen 4938. Alhier overledenen 4125. Elders overleden en alhier ingeschrevenen 155.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 Augustus.

Koffij, wordt dagelijks het noodige voor de consumtie ter verzending tot de bestaande vaste prijzen gekocht, hebbende de aanstaande veiling geen invloed op dezelve, wij noteren goed ordinair Cheribon op 20 à 22½ cents.

Suiker, ruwe, hiervan zijn alleen verkoopen van circa 500 vaten Surinaamsche te melden, die tot goede prijzen van *f* 23½ tot *f* 29½ afgingen. Ook van stoommelissen zijn wederom verscheidene partijen in Sept. te leveren, tot de oude prijzen afgesloten. Gewone melissen zonder verandering.

Tabak. Eene veiling van Portorico Tabak vond genegen koopers, en zijn naderhand verscheidene kavelingen met winst verkocht. Van goede Kentuky en Maryland blijft men eene goede meening houden.

Rijst. Door belangrijke verkoopen uit de eerste hand heeft dit artikel eene meerdere vastheid aangenomen, doch gaat er in de tweede hand weinig om, men noteert Caroline Rijst tot *f* 14½ à *f* 15½, gepelde Tafel *f* 13½ à ⅝, gepelde Java *f* 12 à ½.

Koolzaad op de laatste marktdag in een doen, op 9 vaten levering Oct. *f* 309, Mei *f* 324 latend. — *Raapolij* Sept. en Oct. *f* 29 à ¼, Nov. en Dec. *f* 29½, ⅝, Mei *f* 31½. *Lijnolij* op 6/w. *f* 29½, Vliegend *f* 28½.

GRANEN.

Tarwe 128 ℔ b. Poolsche *f* 315; 127 ℔ beste dito *f* 317; 127 ℔ dito *f* 320, 322; 130 ℔ Mecklenburger *f* 300; 125 ℔ b. Poolsche *f* 305; 128 ℔ o. Rhijn. *f* 320; 126 ℔ Zeeuws. *f* 320.

Rogge entrepot 117 ℔ Petersburger *f* 217; 116 ℔ Riga *f* 214; in cons. 124 ℔ Rostocker *f* 242; 117 ℔ Pruissche *f* 224; 118 ℔ dito *f* 227, 225; 119 ℔ dito *f* 230; 118 ℔ dito *f* 238.

Haver 86 ℔ dikke *f* 128, 132.

Boekweit 120, 121 ℔ Amersf. & Nykerk. *f* 215, 218.

MIDDELBURG, 6 Aug. J. Z. Tarwe (1844) *f* 10.25; n. dito dito *f* 10.15; N. Walch Tarwe (1844) *f* 10.50; Nieuwe dito *f* 10.40; J. Rogge (1844) *f* 8.50; O. dito *f* 8.50; Winter Garst *f* 4.75; Zomer Garst *f* 4.20; W. Paardenboonen *f* 6; W. Gr. Erwten *f* 10; Z. Paardenboonen *f* 5.65; N. Z. Gr. Erwten *f* 8.75; W. Koolzaad *f* 9.25, het Nederl. Mud. — Raapolie *f* 31, p. v.; Patentolie *f* 33; Lijnolie *f* 32; Lijnkoeken *f* 10, de 1040 st. (NB. Alle MIDDENPRIJZEN.)

LEYDEN, 8 Aug. *Boter* van 2 tot *f* 3.69 per vierde. *Tarwe* van *f* 10,50 tot *f* 11 per mud. *Rogge* van *f* 8,20 tot *f* 8,50 idem. *Garst* van *f* 4,30 tot *f* 4,50 idem. *Haver* van *f* 3 tot *f* 3,20 à *f* 3,60 idem. *Koe- en Ossenvleesch* 22½ à 25 cents per vijf ons. *Schapenvleesch* 20 à 22½ cents idem. *Varkensvleesch* van 16 tot 20 cents idem.

LEEUWARDEN, 7 Aug. De prijzen der *Boter* alhier zijn *f* 33,00 à *f* 33,30. *Kaas* *f* 19,00 à *f* 26,00.

SCHEEPSTIJDINGEN.

CUXHAVEN, 6 Aug. Aangaande het schip Theodor, Kapt. Bakker, van Kopenhagen naar Antwerpen, alhier met schade binnengeloopen (zie No 2637) wordt gemeld, dat hetzelve de lading had gelost en dat daarvan wegens beschadigdheid, 4 last Garst en 52 Garniermatten verkocht waren.

BINNENGEKOMEN.

TEXEL, 9 Aug., Z W.; W. C. Rogers, Radius, Bat. - P. Verschuur, Henrikus Gerardus, Samarang l. v. id. - J. J. Dijk, Harlingen, Suriname. - J H. Vinson, Providentia, New-Orleans. - B. Boijsen, Amstel, Havana. - L. L. Ruijl, Diligentia, Odessa en Constant. - P. P. Akkerman, Catharina, Nantes. - W. Booth, Pattij, Liverp. - J. Cloak, Hermanus, Newcastle. - J. Hedleij, Marij & Sarah, Sunderl. - G. Coateworth, Marij & Jane, Sunderl. - J. Jennings, Coral, Yarmouth. - O. Hundnen, Elisa, Dantz. - P. Clemetsen, Faedrenesminde, Drammen. - J. Nees, Anne Wilhelmine, id. — Gisteren nog: J. Collis, Martha, Leverp. - M. Buanes, Hansens Minde, Drammen. - C. T. Christophersen, Amphitrite, id.

VLIE, 7 Aug., O. N. O. — W.; A. H. Dijkhuis, Christina, Dantz. - D. H. Duit, Maria, id. - T. H. Ibsen, Concordia, Oldensee. - R. C. Berg, Providentia, Cappeln. — Gisteren nog: A. H. Oldenburger, Gustaaf, Newcastle. - H. de Weerd Jr., Groot Lankum, St. Petersb. - H. B. Drok, Elisabeth Maria, Nerva. - T. Breckwoldt, Organ, Stege. - B. A. Visser, Gesina, Osterrisoer. - K. H. Bakker, Egbertus, Christiaps. - H. D. de Groot, Houthandel, id. — 8 Aug.; W. Cousins, Friends, Lond. - H. H. Ebes, Maria, Newcastle. - L. D. Lewis, Alexandina, Archang. - M. D. Albrechtsen, Johanna, St. Petersburg. - K. T. Klein, Tweel. Daniel en Wilco, Nerva. - A. J. Onnes, Johanna, Memel. - H. A. Olssen, Twa Brödre, Stockholm. - H. J. Ruge, Arion, Koningsb. - D. D. Kurtze, Jonge Wilhelm, Dantzig. - H. H. Naatje, Jan Hero, id. - E. J. Visser, [illegible], Rost. - C. H. Carlsen, Grunhorst, Kiel. - J. S. Voogd, [illegible] Fennegina, Krageroe. - W. H. Kraan, Vr. Helena, Christiansand. - D. D. de Groot, Arendina, id.

HELVOET, 9 Aug., Z. W.; G. Pearson, London, Lond. - J. Welsh, Nelson, Glasgow. - J. Bernard, Elisabeth & Ann, Newport. - D. T. Doornbos, Alida, Leverp. - J. Wright, Gres-

Kapt. Verschuur, van Batavia in Texel binnen, rapporteert gepraaid te hebben: Den 8 April op 6°. 43' Z. Breedte, 104°. 28' W. Lengte: Mercator, Kapt. Kortland, van Bat. n. Rott. Timor, Kapt. Borghorst, v. id. n. Dord. — Den 25 Junij op ...... Onderneming, kapt. van Heekeren, van Middelburg naar Batavia.

Den 4 Augustus op en aan Lezard: West-Indien, kapt. Lieuwen, van Amsterdam naar Suriname.

Kapt. Houtsnaijer, van Nantes in Brielle binnen, rapporteert op de hoogte van Wight gepraaid te hebben, het schip Kleinkinderen, kapt. Sakes, van Riga naar Toulon; aan boord was alles wel.

ton, Swansea. - M. D. Lovius, Nooit Gedagt, Brearik. - J. J. Kramer, Jacoba Maria, Archang. - H. Meppelder, Venilia, id. — Gisteren nog: W. Johns, Gazelle, Port à Port. - P. Todd, Sabina, Cardiff. - W. P. Brown, Marij Ann Purdij, Leverp. - J. Besford, Joseph & Marij, id. - W. Insow, Minerva, id. - T. Rogers, Eart Talbot, Newcastle. - T. Sadler, Walkington, Hull. C. H. Vaalman, Catharina, St. Petersburg. - G. Plumer, Brüderliebe, Koningsb. - J. B. Lijdersen, Argo, Dramm.

BRIELLE, 9 Aug., W.; J. C. Hast, Ocean, (s.) Lond. — Gisteren nog: J. Houtzager, Antonia, Nant. - P. G. Koops, Lammechiena, Newcastle. - J. Cracknell, Audacious, Ipswich. - H. A. Boije, Ellen Catharina, Holbeck. - J. Mudder, Cornelia, Elbing.

UITGEZEILD.

TEXEL, 9 Aug., Z. W.; J. Canham, Marij Ann, Lond.

VLIE, 7 Aug., O. N. O. — W; M. Schau, Anna, St. Petersb. - L. H. Rottgers, Lisette, id. - R. Helmers, Stad en Lande, Kiol. - M. J. Hjorth, Faedrenesminde, Kopenhagen. - H. Jacobsen, Staværn, Stavanger. - J. H. Keun, Hendrik, Oudsoen. - T. A. Hansen, Fortuna, Laurvig. - B. D. Lovius, Onderneming, Noorwegen. - H. J. Brouwer, Lumina, id. - J. P. Mink, Frederik, Avont. — 8 Aug.; H. L. Bakker, Jacoba, St. Petersb. - H. C. Bradheering, Everdina, Riga. - F. Baltzer, Martha & Max, id. - B. P. Baarsen, Foreningen, Drammen. - W. J. de Boer, Zeelust, Laurvig. - C. Callo, Helena Carolina, Avontuur. - G. Tersteegh, Udonia, id. - C. K. Spence, Loch Rijan, (s) Lond. - J. N. Pauss, Penelope, Dramm.

HELVOET, 9 Aug., Z. W.; R. Rasmussen, Elisa Lüders, Odense. H. Ibsen, Hamburg Packet, Hamburg.

MAASSLUIS, 9 Aug., W. N. W.; H. C. Hansen, Sara Cloudine, Hartlepool. - H. N Hansen, Odensee Packet, id. - P. Pijbus, Annachiena Jantina, Avont.

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

8 AUG.			gebl.	10 AUG. 4½ u.			gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	$60\frac{7}{8}$	$60\frac{3}{4}$	à	$60\frac{13}{16}$	$60\frac{3}{4}$
Dito Dito	3	»	75	$72\frac{15}{16}$	»	73	
Dito Dito op resc.	3	»		$72\frac{7}{8}$	»		
Dito Dito	4	»	95	95	»		
O. I. Leening	4	»		$94\frac{5}{8}$	»		
Amortis. Syndic.	4½	»			»		
Dito Dito	3½	»		$89\frac{7}{8}$	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	$175\frac{1}{4}$	$174\frac{3}{4}$	»	175	$174\frac{7}{8}$
Haarlemmermeer	5	»	$105\frac{1}{2}$		»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»	115	$114\frac{1}{2}$	»		
Aand. Holl. S. M.		»			»		
BELGIE	4½	»			»		
Dito	2½	»			»		
Dito bij Rotschild	2½	»			»		
SPANIE, Ir. bij Ard. van 85 £	5	»	$20\frac{15}{16}$	$20\frac{3}{8}$	»		
Dito bij Dito onb. st.	5	»	$20\frac{9}{16}$	$19\frac{11}{16}$	»	$20\frac{5}{16}$	
Dito	3	»		38	»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	33	$32\frac{13}{16}$	»	33	$32\frac{13}{16}$
Coupons Ardoins		»	$20\frac{1}{8}$	$19\frac{1}{4}$	»	$19\frac{9}{16}$	
Passive		»	$6\frac{1}{4}$	$6\frac{5}{16}$	»	$6\frac{1}{4}$	
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest		»	$6\frac{1}{4}$	$6\frac{5}{16}$	»	$6\frac{1}{4}$	
PORTUGAL, te Londen	3	»	$43\frac{9}{16}$	$43\frac{1}{4}$	»	43	$44\frac{1}{2}$
Dito Dito	4	»	$42\frac{9}{16}$	$42\frac{1}{4}$	»	$43\frac{1}{4}$	$43\frac{1}{2}$
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»	44		»		
RUSL. Ob. H. 1798 en 1816	5	»	$106\frac{7}{8}$	$106\frac{5}{8}$	»	$106\frac{5}{8}$	
Dito Dito 1828 en 1829	5	»		$105\frac{1}{4}$	»		
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»		$96\frac{5}{8}$	»	$96\frac{11}{16}$	
Dito bij Hope	4	»	$91\frac{5}{8}$	$91\frac{1}{8}$	»		
Dito bij Stieglitz en C°.	5	»	$89\frac{3}{8}$	$89\frac{3}{8}$	»		
Cert. te Hamburg	5	»		$104\frac{1}{8}$	»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito	6	»		$71\frac{5}{8}$	»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		f			»		
Dito Dito fl 500		»		$143\frac{3}{4}$	»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën				$5\frac{1}{8}$	»		

Oostenrijk, Metalliek 2½ pCt. 60½. Napels, Certific. bij L. & B. 84. Louisiana bij Hope 69¾. Braz. 5 pCt. 89¾. Mexico 25. Grenada 22. Equador 2½.

Koers van het Geld: Beleening 3¼ pCt., Prolong. 2½, 3 pCt. Wissel-Disconto 4 pCt.

Wisselkoers.

2/m. Hamburg 35.37$^{5}/_{10}$; Zigt dito 35.75; 2/m. Londen 12.17$^{5}/_{10}$; Zigt Londen 12.25; 3/m. Lisbon. 43.25.; 3/m. Porto 43.25; 2/m. Petersb. 1.88.

INGEZONDEN STUKKEN.

MEDEDEELINGEN UIT MIJN DAGBOEK. (*)

Bij het tweede gedeelte van uw opstel, Mijnheer, valt alzoo niet te gekscheeren. Daarin toch heerscht zulk eene volstrekte miskenning van den politieken toestand onzes lands; daarin toch heerscht een zoo kennelijk opzet om uwer partij, ten koste van de vrijheid en het bestaan zelfs der Katholijken, de verlorene opperheerschappij weêr in handen te spelen, dat wij niet te ernstig kunnen zijn bij de overweging uwer woorden. Wat dan wilt gij, en op welke gronden? Na betreffende de begunstiging, door de tegenwoordige regering den Katholijken geschonken, de zotternijen te hebben uitgekraamd, welke bij de beschouwing van het eerste gedeelte van uw opstel zijn aangehaald, vervolgt gij aldus:

»Merkwaardig verschijnsel van lateren tijd en hetwelk wel »verdient in ernstige beschouwing te worden genomen. Het »protestantismus, toch, was immer en allerwege het beginsel »en de steun van politische vrijheid. Aan het protestantismus »dankt Nederland den rang, dien het innam en zelfs als »republiek handhaafde onder de monarchiën van Europa. »Nederland vergete dit niet, en late niet toe, dat het vergeten »worde.

»Beschouwt men den politischen toestand der volkeren, waar »het katholicismus heerschend bleef, zoo zal men bij hen, »voorzeker, hetzij veel minder politische orde, hetzij veel minder »politische vrijheid vinden, dan daar, waar het protes»tantismus de overhand bekwam; en, natuurlijk, want het pro»testantismus ademt eigen onderzoek en beredeneerde gehoor»zaamheid, terwijl het katholicismus blind geloof en onder»werping des eigen oordeels voorschrijft: geen wonder dus, »dat despotische zin in het staatkundige meer sympathien »heeft voor Rome's kerk dan voor der protestanten leer.

»Maar hoezeer ook sommige »de nieuwe regering" op een »dwaalspoor pogen te leiden, en hoezeer de vertegenwoordi»ging van Nederland's volk in velerlei opzigt blind en stom »bleef, waar het dure belangen der natie gold — zoo verre »toch, hopen wij, zal de flaauwhartigheid of baatzucht niet »gaan, dat men vergete, hoe Nederland als vrije staat ontstond, »en welke in ons land de steunen onzer vrijheden waren."

Het is geenzins twijfelachtig, welke de beteekenis is dezer woorden. Wanneer men hunne strekking opdelft uit die niet zonder oogmerk gewrongene volzinnen, dan komt men spoedig tot de volgende stelling en tegenstelling en gevolgtrekking:

Het Protestantismus, dat eigen onderzoek en beredeneerde gehoorzaamheid ademt, is het beginsel van politische vrijheid, aan de verwerkelijking van welk beginsel in de maatschappij Nederland zijn alouden roem verschuldigd is;

Het Katholicismus, dat blind geloof en onderwerping des eigen oordeels voorschrijft, kweekt in het staatkundige despotischen zin, waardoor politische vrijheid uitgesloten wordt, en bij welke politische orde onbestaanbaar is;

waaruit volgt:

Dat men het Protestantismus, als beginsel en model der politische vrijheid, weêr toe te passen heeft op Nederland, om zijn bestaan als vrije staat te handhaven en te waarborgen.

Had de schrijver nu maar kunnen goedvinden, zijne gedachten in dezen, of eenen dergelijken logischen vorm uit te drukken, dan zou men hem, om zijne redenering, veilig met rust kunnen gelaten hebben; men mogt dan veronderstellen, dat hij zijne gemoedelijke overtuiging uitsprak, tegen welke het een ieder vrijstond eene andere overtuiging over te stellen. De strijd, betreffende het meenings-verschil, al gold die strijd dan ook een fondamenteel punt, bleef dan op het terrein der wetenschappelijke polemiek. De schrijver echter heeft den strijd op een ander terrein overgebragt, waar ik hem evenwel liefst niet met gelijke wapenen wensch te bevechten. Deed ik daartoe immers eene poging, dan moest ik beginnen, met tot mijne geloofsgenooten dit te zeggen: Ziet, Katholijken, hoe een leider der publieke opinie deze tegen u, uw bestaan en uwe regten in het harnas zoekt te jagen; hoort toe, hoe hij zijne volgers aanspoort, toch niet te vergeten, dat het Protestantismus het beginsel en de steun is der nationale vrijheid; begrijpt, hoe hij de zijnen opwekt, toch niet te vergeten, dat die vrijheid geen anderen grondslag kan hebben, dan het Protestantismus; begrijpt wel, dat wanneer zijne overtuiging veld wint en algemeen heerschende wordt, het Katholicismus niet meer in den staat wettelijk kan geduld, maar het Protestantismus weêr de heerschende godsdienst, weêr de godsdienst moet worden van staat; — begrijpt wel, dat het op de vrijheid uwer godsdienst gemunt is, Katholijken van Nederland, dat het gemunt is op uwe vrijheid als mensch en burger; begrijpt wel, dat men uwe vrije armen weêr in den boei der slavernij wil prangen — en verdraagt gij dat? kunt gij dat verdragen? Op, op! ten heiligen strijde voor de eer uwer godsdienst, voor uwe regten als mensch en burger!

Indien ik met zulke woorden den oproerigen kreet des auteurs van het in de *Arnhemsche Courant* opgenomen ingezonden stuk beantwoordde, dan mogt hij mij nog niet eens van oneerlijkheid in den tegen hem mij welgevalligen strijd beschuldigen. Ik zou in den toon gebleven zijn, welken hij moedwillig het eerst heeft aangeslagen; ik zou slechts mijne geloofsgenooten oproepen, tot de verdediging van der Katholijken, hun door de grondwet gewaarborgd, goed regt, dat door hunne tegenstanders met vernietiging bedreigd wordt. Maar het is er, gelukkig! niet zoo mede gesteld, dat de Katholijken, ter handhaving hunner regten, tot zulke middelen hunne toevlugt zouden moeten nemen. Het is er verre af, dat de oproerkraaijers en de heerschzuchtige radicalen, die de heerschende kerk van vóór 50 jaren, *met al den aankleve van dien*, weêr zouden willen hersteld zien, de meerderheid zouden uitmaken onzer protestantsche landgenooten. Die wezenlijk helder denken en braaf gevoelen, erkennen, dat den Katholijken onregt wordt gedaan — onregt, dat vroeg of laat moet hersteld worden; en hoe meer men er van doordrongen zal geraken, dat de Katholijken niets verlangen, dan wat hun volgens regt en billijkheid toekomt: eerbied voor hunne god[s]dienst en erkenning hunner staatsburgerlijke regten; ho[e] wijder, vervolgens, de klove zal worden, die het tegenwoor[-]dig geslacht zal scheiden van dat, hetwelk opgevoed e[n] groot gebragt is in het denkbeeld van de natuurlijkhei[d] eener heerschende kerk, en van de natuurlijkheid va[n] de minachting en verdrukking en verguizing der Ka[-]tholijken — te kleiner zal van zelf het troepje baldadi[-]gen worden, dat den Katholijk het licht van den da[g] benijdt, dat den Katholijk te vuur en te zwaard zo[u] willen uitroeijen. Ik geloof dus wél te doen, met geen verdere notitie te nemen van des auteurs oproeping te[n] oorlog tegen de Katholijken. Wil hij vechten, hij vell[e] dan de lans tegen.... onze schimmen. Wij, Katholijken zijn niet op vechten belust, en het allerminst op vech[-]ten tegen onze medeburgers.

Evenmin kan ik zeggen op dit oogenblik groote op[-]gewektheid te gevoelen om zijne stellingen en de ge[-]volgtrekking, welke hij er uit afleidt met hem te be[-]spreken. Als God mij de krachten laat, dan zou ik e[r] wel niet afkeerig van zijn, te gelegener tijd, eens mijn[e] gedachten uit te werken, betreffende het begrip va[n] *orde*, als den grondslag van alle maatschappelijke orga[-]nisme, zoowel als betreffende de maatschappelijke be[-]standdeelen, van wier onderlinge werking de verwezen[-]lijking der orde in de maatschappij afhankelijk is; e[n] dan zal onwillekeurig ter sprake moeten komen, hoe naar mijne overtuiging, het Katholicisme en Protestan[-]tisme als beginselen van orde en ontwikkeling in de staten moeten beschouwd worden. Tot zoo lang alzoo blijve d[e] schatting verschoven van des auteurs lofrede op het Pro[-]testantisme en schimptaal op het Katholicisme, als grond[-]slagen van het bestaan der Staten.

Maar er is een ander punt tot welks behandeling d[e] woorden van de *Arnhemsche Courant* van zelf uitlok[-]ken — een ander punt, van te hoog gewigt, dan da[t] het niet eene opzettelijke beschouwing zou verdienen.

Onze auteur, en hij is het niet alleen, die zulke wen[-]schen durft ontboezemen, spreekt van de wensche[-]lijkheid, van de noodzakelijkheid om aan Nederland we[er] ten grondslag te geven het protestantsch beginsel, da[t] vroeger de steun was van zijn bestaan. Nu zijn wij ten gevolge van de emancipatie der Katholijken in 179[8] en krachtens de grondwet, in een toestand, welke he[t] regtens en feitelijk tot eene volstrekte onmogelijkhe[id] maakt, dat de wensch van den auteur verwezenlij[kt] worde, — tenzij door eene omwenteling het regt en h[et] feit van het vrij bestaan der Katholijken in Nederlan[d] vernietigd worden. Nu houd ik er mij innig van over[-]tuigd, dat onze auteur zulk eenen verschrikkelijken om[-]keer in den tegenwoordigen staat van zaken niet ee[ns] bedoeld heeft, er welligt niet eens op bedacht is ge[-]weest. Maar van waar dan, dat nog zoo vaak een wensch als de zijne, wordt uitgebragt? Van waar dan, dat men zoo vijandig gestemd is voor de vrijheid der Katholijken en alleen slechts vrijheid vordert voor zich en de zijnen

Die vordering is in tegenspraak met onze grondwetti[ge] instellingen: het is, voorwaar, niet onbelangrijk een verklaring te beproeven dezer tegenspraak. R.

(*Wordt voortgezet in het volgend N°.*)

(*) Zie Nos. 3, 4, 5, 7, 8, 9, 10, 17, 18.

CORRESPONDENTIE.

Aan de onderteekenaars van het adres, den Konin[g] aan te bieden (zie n°. 15, 16 en 17) hebben zich sin[ds] de laatste opgave, 23 nieuwe deelnemers aangesloten.

Met de mededeeling in zijn blad van heden, verplig[t] de Redacteur van »den Tijd" ten zeerste.

Amsterdam, 10 Augustus. Zijn d. v. Dienaar
A.

ADVERTENTIEN.

Bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitg[ever]